

## UNIÓ DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA "REVIVA LA FLAMA DEL DO DE DÉU" EL CONGRÉS DE VIDA RELIGIOSA DE CATALUNYA (1993-1995)

### Document final

#### Finalitat

El document final ha estat redactat de forma participativa i la seva finalitat es resumir d'alguna manera tota l'experiència del Congrés. Evidentment, no es tractava d'exposar tots els punts de vista sobre la vida consagrada, ni tota la teologia de la vida religiosa. El Congrés ha representat una mena d'itinerari interior, significat en una certa itinerància externa en la geografia dels seus actes. El document final reprèn en el seu inici aquesta imatge, abans de passar als tres aspectes que han configurat tot el treball: la identitat, la comunió i la missió.

#### Estructura

El document està organitzat en quatre apartats. El primer mira de resumir allò que hem descobert durant el Congrés, es a dir, els principals accents en cada un dels aspectes ja citats (identitat, comunió i missió). El segon apartat presenta aquelles conviccions que han anat apareixent al llarg del procés, i que són font dels compromisos que cada família religiosa haurà de prendre. El to de l'escrit es manté encara en un nivell general, indicant grans línies d'actuació que hauran de ser concretades per cada família religiosa, d'acord amb la seva situació. El tercer apartat presenta uns compromisos col·lectius, que afecten la globalitat de la vida consagrada a Catalunya, i que són de la responsabilitat de l'URC com a tal. El seu nivell de concreció es notable, ja que es pretenia fer uns gestos simbòlics, recollits de tot el treball del Congrés. De fet, les propostes van ser decantades de les que anaven emergint de les sessions de treball col·lectives. Finalment, el document acaba amb una breu conclusió, que regalima agraïment i desig de renovació.

Andreu Trilla

## **I. Identitat, Comunió, Missió**

Ha arribat l'hora, en acabar el Congrés de Vida Religiosa de Catalunya, de recollir els anhels i els desigs que els religiosos i religioses ens hem expressat mútuament al llarg d'aquest esdeveniment de l'Esperit.

El Congrés, en les seves diverses etapes, ens ha fet adonar de les necessitats mes urgents i dels reptes mes importants que ha d'afrontar la vida religiosa a casa nostra. Al mateix temps ens ha permès, talment un pelegrinatge, de conviure, pregar i reflexionar plegats en alguns pobles i ciutats de la nostra terra: Balaguer, Tarragona, Vic, Banyoles, Sant Cugat i Barcelona. A hores d'ara aquesta experiència forma part de la nostra memòria i ha enriquit el nostre bagatge.

Ens han ajudat en aquest procés els debats i les propostes del Sínode Episcopal sobre la Vida Consagrada i, dins el marc de les nostres esglésies locals i de la nostra societat, els treballs del Concili Provincial Tarraconense.

### **a) A les fonts de la nostra identitat**

En aquests moments de canvi de perspectives i de nous plantejaments, ens sentim moguts a posar-nos en camí vers les fonts de la nostra vocació comuna, a la recerca de llum, força i sentit. Ens trobem, de fet, davant un canvi d'època que afecta de ple la mateixa vida religiosa i la convida a adreçar una mirada crítica sobre ella mateixa i a recuperar la seva força profètica. És un moment dolorós, tant pel fort descens del nombre de religioses i religiosos i per la gran manca de vocacions, com per la dificultat que experimenta la vida religiosa per a connectar amb la societat actual. Però és ara un temps de gràcia, que volem viure de manera serena i responsable, i també amb una gran esperança.

Som invitats a apropar-nos a la font d'aigua viva, aquella que, sense estroncar-se, raja fins a l'eternitat i on tothom pot sadollar la seva set. Aquesta font que sempre brolla dintre nostre per a donar-nos la vida eterna (Jn 4,14) és el mateix Déu U i Tri. En ell, per mediació de Crist, el nostre Mestre i el nostre Camí, Aquell que els religiosos volem seguir de manera radical, trobem l'origen de la nostra vocació, el principi de la nostra comunió, el terme de la nostra missió.

En contemplar la icona de la Trinitat d'Andrei Rubliov, ens podem adonar que la nostra vida consagrada és en si mateixa com una expressió, com una imatge, com un reflex de l'amor i de la comunió trinitàries, de la unitat en la diversitat.

Si volem reorientar de manera ben autèntica el sentit de la comunió en el si de l'Església —«Que tots siguin u, com tu, Pare, estàs en mi i jo en tu» (Jn 17,21)— i de la consagració i la missió de Jesús en l'Esperit, ens hem d'endinsar en la contemplació del misteri de la Trinitat, misteri d'amor i de diàleg, on es donen alhora la personalització plena i la comunió inefable.

Les dues mans del Pare —el Fill i l'Esperit— abracen tota la humanitat i la duen cap al Regne de Déu, a la realització del projecte del Pare, segons la bella imatge de sant Ireneu.

## **b) Viure la comunió, al servei de la comunió**

Al llarg del nostre camí s'ha anat confirmant que totes i cada una de les famílies religioses, amb el seu carisma propi i amb les seves característiques peculiars, son un do, ple de vitalitat i riquesa, que Déu fa, per mitjà de l'Esperit, a l'Església i que expressa la seva unitat i la seva diversitat. Aquesta plenitud de vida, d'interrelació, de comunió que rebem de Déu Trinitat volem fer-la present en la nostra missió eclesial i social.

Malgrat les nostres opacitats i resistències, ens volem deixar modelar per l'Esperit per tal que les nostres fraternitats, com a fruit de l'escolta de la Paraula, esdevinguin fonts d'aigua viva d'on brolli cada dia l'aigua del perdó, de la reconciliació, de l'estimació mútua.

Jesús, per l'acció de l'Esperit, va gestant dins nostre, en cada dona i en cada home, una nova criatura, feta a imatge de Déu; un ressuscitat que viu amb un cor net, serè, pacient, joïós, humil i generós, ple d'amor i claredat.

No oblidem, però, que el camí cap a la plenitud i l'alliberament interior passa per la pobresa, el despullament, l'austeritat, la renúncia a tota forma de poder i de domini.

Cridats a viure, en el si de les nostres comunitats, l'experiència humana de la comunió a la llum de les Benaurances, sabem prou bé que això comporta sofriment i fins i tot fracassos, tensions i conflictes, i que ens demana una gran capacitat de diàleg i de realisme.

Dia a dia anem construint la comunió fraterna, amb el desig de ser instrument de comunió en l'Església i una part del llevat que fa créixer el perdó i la reconciliació entre els homes, els pobles i les cultures.

En una Església que va redescobrint la vocació comuna de tots els batejats a ser testimonis i anunciadors de l'Evangeli, volem discernir quina es la nostra vocació, quina es la nostra missió. A la llum dels carismes que hem rebut de l'Esperit de Jesús, quines son avui les nostres tasques i les nostres funcions en el si de la comunitat eclesial?

## **e) Desplaçament cap a la frontera**

Enmig d'una societat secularitzada, els religiosos i religioses ens sentim fortament cridats a ser signes transparents de la transcendència de Déu, a comunicar el seu amor ple de tendresa als més pobres i necessitats.

Allí on s'estronca la font de tot allà que es humà, allí on no arriba la veu de l'Evangeli, allí on la gent es víctima de la injustícia, de la por, del materialisme que asseca els cors, hi trobem l'Esperit de Jesús, la font d'aigua viva que regenera el cor humà.

En la frontera humana on tants i tants pateixen la injustícia d'unes estructures opressores i deshumanitzadores; en la frontera mateixa de la vida on tantes persones sofreixen situacions de guerra, de violència i de marginació social, o viuen mancades de valors i cerquen el sentit de la vida i la resposta als seus interrogants, els religiosos ens sentim apressats a fer-nos-hi mes presents i solidaris per tal de poder contribuir a apaivagar angoixes i a cercar camins que s'adiguin a les seves expectatives mes intimes i / profundes. Ho fem en la mesura en que compartim amb aquestes persones l'Esperit que afaïçona el nostre ser.

## **2. De les nostres conviccions als nostres compromisos**

En el llarg itinerari que ens ha permès de reflexionar sobre la nostra realitat han anat emergint les nostres conviccions més profundes en relació a la nostra vida i compromisos. Volem recollir de forma succinta els més destacats, perquè després cada comunitat o família religiosa pugui aplicar-los a la seva realitat.

### ***a) Per a viure la identitat en les nostres comunitats***

Des de l'experiència de Déu, de la pregària viscuda i fonamentada en la Paraula de Déu i en la vida litúrgica i els sagraments, especialment l'eucaristia, volem ser homes i dones plens de fe i d'esperança que saben percebre la presència de Déu en cada persona i en cada esdeveniment.

La vivència de la diversitat es una gran riquesa que a partir d'un diàleg profund i respectuós, de la mútua acceptació i del perdo sense reserves, enforteix entre nosaltres els lligams d'una autèntica comunió.

Veiem l'autoritat com un servei que afavoreix la coresponsabilitat i es un vincle d'unió entre els membres de la comunitat.

Anhelem un mestratge espiritual i un acompanyament que ajudi el nostre creixement interior.

De manera coordinada, volem vetllar per la formació permanent dels germans i germanes. No hem d'estalviar esforços per tal de mantenir i assolir una formació integral, humana i espiritual, professional i teològica, a fi de ser persones amb maduresa afectiva i emocional, obertes al mon i a la cultura, capaces de relacions personals riques i equilibrades.

Les nostres comunitats volen estar obertes a tothom i oferir espais de pregària, de silenci, de reflexió, de diàleg, on qualsevol persona que truqui a la nostra porta es vegi acceptada, valorada i estimada, i on els pobres i marginats se sentin atesos i acollits com el mateix Crist que ells encarnen d'una manera especial.

### ***b) Per a créixer en col·laboració i en comunicació entre les famílies religioses***

Donem grades a Déu perquè a hores d'ara, superant antics recels i distanciaments, s'ha enfortit la col·laboració i amistat entre les famílies religioses presents a casa nostra. Es un signe de comunió en l'Esperit que, des del més delicat respecte pel carisma de cadascú, volem treballar i aprofundir més encara.

En aquest sentit, agraïm i valorem molt positivament la tasca que duen a terme les institucions que nosaltres mateixos ens hem donat en favor de la vida religiosa de Catalunya. Tant de bo que es puguin augmentar i potenciar els seus serveis gràcies a la participació de totes les religioses i els religiosos. En especial, s'ha expressat el desig que en els organismes i serveis de l'URC hi siguin presents les comunitats monàstiques i contemplatives femenines. La seva absència ens empobreix a tots.

Volem mitjans comuns per a la formació, tant la inicial com la permanent, que serveixin alhora per a potenciar la col·laboració i l'agermanament de religiosos i religioses.

Els religiosos o religioses joves son un llevat de renovació en les nostres comunitats, i han de poder viure la seva vocació d'acord amb els signes dels temps, que comporten nous

reptes, nous camins, sense estar condicionats pel pes de les obres que fins ara ha dut a terme cada família religiosa, i que poden tenir continuïtat per altres vies.

En el cas dels ordes i congregacions amb religiosos clergues i no clergues, hem de fer el que estigui al nostre abast perquè qualsevol germà pugui assumir llocs de responsabilitat.

### ***c) Per a viure la comunió a l'interior de la comunitat eclesial***

La vida religiosa es una part important de l'Església local i un signe visible de la comunió eclesial.

Voldríem, però, que fos reconeguda més pel que es que no pas pel que fa o pugui fer; amb tot, també se li demana que la comunió —inserció— amb l'Església local sigui més significativa, que hi hagi una major presència i participació en els organismes i consells diocesans, arxiprestals i parroquials.

En l'Església hi ha d'haver, com un autèntic signe de la unitat i diversitat eclesials, un major equilibri i complementarietat entre home i dona. Les dones en general, i d'una manera especial les religioses, han de tenir el Hoc que els correspon a l'hora de prendre decisions i assumir responsabilitats a l'interior de la comunitat

eclesial. S'ha de potenciar la formació de les dones consagrades, i es demana que totes puguin participar en l'elaboració de les lleis, especialment d'aquelles que els afecten de manera més directa. També s'hauria de revisar la clausura de les monges contemplatives d'acord amb el carisma de cada orde, la dignitat humana i els signes dels temps.

El menysteniment de la dona es un empobriment per a la mateixa Església, un signe antievangèlic i un mal testimoniatge per a la societat i la cultura actuals. En aquest sentit desitgem i estudi i l'aprofundiment de la teologia del ministeri ordenat.

Després del Sínode sobre la Vida Consagrada, que contemplem a la llum dels passats sínodes sobre els laics i sobre els preveres, hem de veure com se situa la formació i el servei de cadascú en el si de l'Església actual. En especial, volem afavorir una participació més intensa dels laics en els diverses carismes de la vida religiosa i avançar plegats, cadascú des de la seva pròpia identitat,

vers una corresponsabilitat cada cop més plena.

Tenint en compte l'escassetat que hi ha actualment en l'Església d'àmbits adequats per a la pregària i el silenci, s'ha expressat el desig que les comunitats religioses potenciïn els que existeixen i procurin obrir-ne de nous.

### ***d) Per a viure la missió en el si del nostre mon***

Des de la vivència diària de la nostra consagració, volem ajudar a descobrir la presència alliberadora de Déu en la nostra realitat humana i ens sentim empesos a establir un diàleg franc i obert amb la cultura contemporània, acollint els valors que ens ofereix: el sentit de la justícia, la solidaritat, l'alliberament de la dona, l'ecologisme i oferint els valors propis de la nostra vida: la proximitat entranyable de Déu, l'acolliment, el silenci, el saber escoltar, el servei gratuït/ la senzillesa.

Conscients de la universalitat de la nostra vocació, que no té límits ni fronteres, constatem i agraïm l'esforç que s'està fent per part de les comunitats religioses per tal de conèixer la llengua i la cultura catalanes i arrelar-se en els costums i tradicions del país, i ens proposem de continuar en aquest camí evangèlic d'inculturació. Aquest mateix esperit ens ha de moure a fer-nos presents, de

manera activa i solidària, en les diferents realitats socials del nostre entorn, de manera especial en el món dels joves.

Fidels al camí emprès, som convidats a viure, amb una actitud ben fraternal i respectuosa, la nostra comunió amb els més pobres i marginats. A l'estil de Jesús, desitgem solidaritzar-nos amb els seus problemes reals, compartir la seva condició i deixar-nos interpel·lar per la seva vida.

Mes enllà de les urgències immediates, volem optar per aquells serveis i actituds que ajudin la vida consagrada a ser més intel·ligible, superant les incoherències entre el dir i el fer i evitant el risc de la dispersió d'energies.

Les diverses famílies religioses desitgem viure i expressar la nostra comunió, compartint la nostra missió eclesial, creant noves formes de presència fetes en comú, elaborant projectes intercongregacionals al servei dels pobres.

### **3. Els nostres compromisos col·lectius**

Les conviccions anteriors han d'enfortir i dinamitzar la nostra vida com a seguidors i seguidores del Crist. Cada un de nosaltres, cada comunitat i cada família religiosa mirarà de traduir-los en iniciatives concretes. Al mateix temps, però, i com a fruit visible del Congrés, ens hem proposat alguns compromisos col·lectius que expressen la nostra voluntat de treballar conjuntament al servei de l'Evangeli.

#### **I. DINAMITZACIÓ DE LA UNIÓ DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA**

L'Assemblea General de l'URC, a partir d'una proposta presentada per la Comissió Permanent, estudiarà la forma d'organització de l'URC (en particular pel que fa a l'assemblea, les vocalies i la presència en les diferents diòcesis) per tal de millorar l'eficàcia del seu funcionament i respondre de manera més adequada a les seves finalitats.

Aquest estudi es realitzarà, conjuntament amb el que es demana en les tres propostes següents, no més enllà del mes d'octubre de 1996.

#### **I. I CREACIÓ D'UN SERVEI DE COORDINACIÓ DE PASTORAL DE LA MARGINACIÓ**

La Comissió Permanent de l'URC promourà la creació d'un servei de coordinació de Pastoral de la Marginació, amb les finalitats principals de coordinar esforços, facilitar l'intercanvi i impulsar projectes intercongregacionals.

#### **1.2 CREACIÓ D'UNA VOCALIA DE RELIGIOSOS I RELIGIOSES GRANS**

La Comissió Permanent de l'URC promourà la creació d'una Vocalia de Religiosos i Religioses grans per tal de dur a terme un projecte conjunt d'atenció, d'activitats i de formació per a aquestes persones.

#### **1.3 PARTICIPACIÓ DE COMUNITATS MONÀSTIQUES I CONTEMPLATIVES FEMENINES DINS L'URC**

La Comissió Permanent de FURC farà els passos pertinents per tal que les comunitats monàstiques i contemplatives femenines que ho desitgin puguin ser rebudes en el si de l'URC.

### **2. FORUM DE RELIGIOSOS I RELIGIOSES**

La Comissió Permanent de FURC, a través del CEVRE (Centre de Vida Religiosa i Espiritualitat), estudiarà i proposarà a l'assemblea general, no més enllà del mes d'octubre

de 1996, la realització periòdica d'un Fòrum de religiosos i religioses amb l'objectiu de continuar revitalitzant la nostra vida religiosa, a l'escolta de les crides que ens arriben des del nostre context eclesial i social, i de traslladar conclusions i propostes a l'assemblea de l'URC. La metodologia podria combinar la reflexió i el diàleg amb el compartir i la pregària, de manera similar a com ho ha fet el Congrés de Vida Religiosa.

### **3. CREACIÓ D'UNA FUNDACIÓ PRIVADA PER A PROJECTES INTERCONGREGACIONALS**

La Comissió Permanent de FURC, a través d'una Comissió Gestora, promou la creació d'una fundació privada, no mes enllà del mes de gener de 1996, de la qual podran ser membres les famílies religioses que ho desitgin, amb la finalitat de donar marc legal i suport a realitzacions intercongregacionals similars al projecte d'intervenció educativa al barri del Raval de Barcelona, promogut per mes de deu famílies religioses.

### **4. CREACIÓ D'UN FONS DE SOLIDARITAT INTERCONGREGACIONAL**

La Comissió Permanent de l'URC encomanarà a una comissió adequada l'estudi de la creació d'un Fons de Solidaritat Intercongregacional per tal de coordinar de forma permanent el coneixement de necessitats i l'articulació d'ajuts entre les famílies religioses. La proposta d'aquesta comissió haurà de presentar-se a l'aprovació de l'assemblea general de l'URC no mes enllà del mes d'octubre de 1997.

### **5. DISPONIBILITAT DELS ESPAIS PERTANYENTS A LES DIVERSES FAMÍLIES RELIGIOSES**

La Comissió Permanent de l'URC encomanarà a una comissió adequada que, d'acord amb els superiors i superiores majors, elabori un inventari dels edificis, pisos i altres espais pertanyents a instituts, congregacions religioses, monestirs que actualment son infrautilitzats i podrien acollir activitats i serveis eclesials o socials.

Aquest inventari, juntament amb una proposta quant a la forma pràctica de coordinar les ofertes d'espais i les demandes que puguin arribar des de diferents sectors, seran presentats per al seu estudi a l'assemblea de l'URC, no mes enllà del mes d'octubre de 1996.

### **6. POTENCIACIÓ DEL CEVRE (CENTRE DE VIDA RELIGIOSA I ESPIRITUALITAT)**

El Consell Directiu del CEVRE estudiarà com potenciar aquest organisme perquè pugui ser un millor mitjà de formació comuna, inicial i permanent, inclosa la possibilitat de convertir-se, en un futur, en un Institut de Vida Religiosa i Espiritualitat. Presentarà les seves propostes a l'assemblea de l'URC no mes enllà del mes d'octubre de 1996.

### **7. COL-LABORACIÓ EN LA FORMACIÓ INICIAL PER A LA VIDA RELIGIOSA**

El CEVRE proposarà a d'estudi de l'assemblea de FURC, no mes enllà del mes d'octubre de 1996, la situació de la formació inicial en les diferents famílies religioses i la recerca de camins per a treballar conjuntament en aquest camp.

### **8. «MAPA» DE LES PRESÈNCIES DE LA VIDA RELIGIOSA A CATALUNYA**

La Comissió Permanent de l'URC encomanarà a una comissió adequada que, a partir de les dades de que disposa la Secretaria General de l'URC i a la llum del cens elaborat per la Fundació Vidal i Barraquer, completi, no mes enllà del mes d'octubre de 1996, l'estudi de les presències actuals de les comunitats de religiosos i religioses amb unes conclusions que permetin d'orientar la reorganització d'aquestes presències.

## **9. ESTUDI DE LA VIDA RELIGIOSA**

La Comissió Permanent de l'URC, a través del SIRBIR (Secretariat Interdiocesà per a les Relacions de Bisbes i Religiosos), vetllarà perquè l'estudi de la vida religiosa formi part dels plans d'estudis teològics, com un mitjà perquè el carisma de la vida religiosa sigui més conegut i valorat en les esglésies diocesanes.

## **4. Conclusió**

Germans i germanes en» el seguiment radical de Jesucrist, en arribar al terme d'aquest document que pretén de recollir les nostres inquietuds i també els nostres anhels i la nostra esperança, donem gràcies a Déu que ens ha permès de viure aquest esdeveniment de l'Esperit.

Necessitàvem aquesta profunda experiència de comunió per a refermar-nos i valorar de manera positiva el camí de renovació emprès per la vida religiosa del Concili Vaticà II ençà; també, per a refer les nostres forces i conviccions, desgastades o bé posades a prova pel ròssec dels anys, per les crisis i pels grans canvis que ha experimentat l'Església i la mateixa societat; però, de manera molt especial, calia que la féssim per tal de poder veure fins a quin punt

som capaços d'assumir de manera conscient i responsable, i amb un gran alè de fe i d'esperança, els greus desafiaments que en aquests moments te plantejats la vida religiosa a casa nostra.

Treballem ja des d'ara per una vida religiosa renovada i transformada, capaç de dir amb sentit i coherència una paraula evangèlica als nous temps.

Ho encomanem a Maria de Natzaret, Verge del Magnificat, per tal que, tot veient el món des de la perspectiva de les persones empobrides i marginades, visquem com ella, en solidaritat amb tots els germans i germanes d'arreu del món, i compartim les seves angoixes i esperances, les seves lluites per un món més humà i més just. Amén.

Sant Cugat del Vallès, 5 d'octubre de 1995